Culmea cinismului

La Tiraspol şi-a încheiat lucrările congresul deputaţilor de toate nivelurile din aşa-zisa republică sovietică socialistă moldovenească nistreană, informează corespondentul agenţiei Moldova-pres. În cadrul acestei reuniuni, parlamentul de la Tiraspol al republicii-fantomă a adoptat constituţia, drapelul şi stema veche ale republicii sovietice socialiste moldoveneşti.

Reiese oare de aici ca populaţia din Transnistria intenţionează să-şi continue marşul triumfal spre culmile comunismului, în umbra obscură a simbolurilor epocilor stalinistă şi brejnevistă — se întreabă ziaristul. Un moment important ne face să credem că nu este tocmai aşa, căci, din numărul total al deputaţilor prezenţi la congres, doar 15 la sută sînt moldoveni, mulţi dintre ei neîmpărtăşind nici pe departe ideile mancurte ale tovarăşilor Iakovlev şi Maracuţa.

Congresul a adoptat o hotărîre prin care republica nistreană cere în mod ultimativ eliberarea urgentă a liderilor separatişti arestaţi de organele de poliţie ale Ministerului de Interne al Republicii Moldova. În caz contrar, se spune în hotărîre, începînd cu ora 24, Tiraspolul va declanşa o blocadă economică a Republicii Moldova. S-a convenit, de asemenea, ca pînă la 10 septembrie să fie perfectate toate actele juridice necesare creării gărzii naţionale a republicii-fantomă, relatează sursa citată.

«Aniversare» la Tiraspol

La 2 septembrie aşa-zisa republică nistreană a sărbătorit un an de fantomatică existenţă. Evenimentul a fost marcat printr-un miting organizat în piaţa centrală din Tiraspol, la care au participat cîteva mii de persoane, în majoritate femei, aduse cu autobuze şi microautobuze de la locurile de muncă.

Mitingul a fost deschis de preşedintele sovietului suprem al «republicii», Maracuţa, care a anunţat proclamarea independenţei R.S.S.M. Nistrene, arătînd, totodată, că această «republică» este gata să recunoască independenţa Republicii Moldova, cu condiţia ca, la rîndul ei, aceasta s-o recunoască pe cea de peste Nistru.

În continuare un reprezentant găgăuz a transmis salutul «republicii» sale nistrenilor, cerînd realizarea unei confederaţii găgăuzo-nistrene. Pe un ton extrem de violent şi impertinent, el a cerut tragerea la răspundere a Preşedintelui Mircea Snegur şi a conducerii Moldovei, pe care i-a acuzat de «terorism de stat». Proferînd ameninţări de tot felul, el a chemat chiar la luarea de ostatici, care să fie schimbaţi cu conducătorii găgăuzi şi nistreni reţinuţi pentru sprijinirea complotului de la Moscova şi subminarea intereselor de stat ale Moldovei.

Pe parcursul mitingului s-au lansat chemări pe un ton foarte violent la acţiuni «ferme» pentru eliberarea lui Smirnov (fostul aşa-zis preşedinte al republicii nistrene), în care sens s-a propus crearea unei comisii, bineînţeles, alcătuită tot din femei, care să se deplaseze la Chişinău. S-a propus crearea «gărzii populare de apărare a Tiraspolului». Totodată, s-a propus interzicerea difuzării pe teritoriul Transnistriei a publicaţiilor din Republica Moldova şi România. Vorbitoarele au chemat femeile să-şi la îmbrăcăminte călduroasă şi să se alăture celor care formează pichete în gară pentru oprirea circulaţiei trenurilor spre şi dinspre Moldova.

Moldova-pres.

Joc cu focul la Tiraspol

Această întrebare îngrijorătoare adumbreşte întrucîtva triumful Republicii Moldova care şi-a proclamat independenţa. Nu ameninţă oare focarul de tensiune menţinut în mod artificial la Tiraspol să degradeze într-un război civil? Cum ar putea fi găsită calea spre concilierea reciprocă? Evenimentele sînt comentate de ministrul afacerilor interne al Republicii Moldova, dl Ion Costaş.

— Informaţia despre ceea ce se întîmplă peste Nistru este foarte sărăcăcioasă. Cum apreciaţi situaţia Dvs., domnule Ion Costaş.

— Naşul «R.S.S.M.N.», — forţele conservatoare din Centru — au suferit un faliment ruşinos. Însă lumina astrului stins continuă să mai licărească peste Nistru... Ce-i drept, republica smirnovistă se grăbeşte acuma să se dezică în mod urgent de «părinţii» săi. Deunăzi, încă, gazeta «Trudovoi Tiraspoli» tiraja sinceritaţile lui Jirinovski, laolaltă cu portretul său pe un sîn alb (manifestare nemaipomenită a prostului gust, dar e fapt!), publica felicitări la adresa G.K.C.P.-ului. Astăzi însă tovarăşul Marakuţa acordă un interviu corespondentului TASS şi cu o uimitoare inconsecvenţă condamnă dictatura. A început pe neaşteptate să-şi etaleze loialitatea faţă de hotărîrile conducerii Moldovei deputatul poporului al U.R.S.S. din Dubăsari A. Kanarovski, care a declarat că în circumscripţia ei n-a fost susţinut G.K.C.P.-ul, manifestîndu-se solidaritatea cu Chişinăul.

E adevărat, n-au susţinut alegătorii simpli, autorităţile raionale. Dar, după cum se ştie, la Dubăsari, sovietul orăşenesc nu se prea înţelege cu cel raional. Adresînd o interpelare lui M. S. Gorbaciov, Kanarovski îşi asumă o reputaţie improprie, a sovietului raional permanent aflat în opoziţie faţă de «R.S.S.M.N.». Este pur şi simplu convenabil — toată lumea i-a condamnat pe puciştii. Ce partidă va accepta deputatul mîine, de partea cui se va situa?

Evenimentele din 19—21 august constituie o lecţie bună. Am fi putut da uitării cele trecute, păşi împreună spre conciliere. Însă renunţînd la «idealurile socialismului», propovăduite încă mai deunăzi, separaţiştii au preluat toate metodele ideologiei vechi. Ca şi mai înainte se cultivă chipul duşmanului, Republica Moldova, unde «naţionalismul n-are limite» (citez adresarea din Dubăsari către deputaţii S.S. al U.R.S.S.), unde au loc chipurile arestarea celor «nevinovaţi», «represiuni ilegale». Manifestă un deosebit zel presa unională. «Komsomoliskaia pravda» l-a compătimit pe profesorul Iakovlev, persecutat de poliţie şi a cărui familie o ascund vecinii... Ca şi mai înainte declaraţiile politice se fac în numele «poporului», «locuitorilor Dubăsarilor», «femeilor oraşului». În aceste apeluri se propune «a sta pînă la ultima picătură de sînge în apărarea libertăţii şi independenţei tinerei republici, creată pe calea referendumului». Aşadar, război, aceasta în mod vădit o vor peste Nistru? Însă n-o doresc şi nu se va admite la Chişinău.

— Sînt arestaţi un şir de conducători ai «R.S.S.M.N.», inclusiv Igor Smirnov. Sînt vehiculate zvonuri că Ucraina a declarat protest M.A.I. al Republicii Moldova în legătură cu arestarea lui Smirnov, efectuată de colaboratorii poliţiei moldoveneşti pe teritoriul ei. Este adevărat?

— În Decretul Preşedintelui U.R.S.S., Hotărîrea Consi-

(Sfîrşit în pag. 3).

Ostatici ai separatiştilor

TIGHINA. (De la corespondentul nostru). Ieri, pe la ora cinci dimineaţa, au început să urle toate sirenele oraşului. Oamenii au sărit înspăimîntaţi din aşternuturi, au ieşit în străzi, dar nu înţelegea nimeni ce s-a întîmplat. Unii îşi luau copiii şi îi adăposteau în subsoluri, presupunînd că pot urma şi bombardamente. Vuietul sirenelor a durat mult timp, în oraş domnea o panică nemaipomenită. Şi numai peste o oră au urmat explicaţii din partea autorităţilor. Cică, dinspre Chişinău s-ar fi pornit un tren cu voluntari cu scopul de a ocupa Tighina. În cele din urmă semnalul nu s-a confirmat.

Cine a dat asemenea semnal de la Chişinău? Sau autorităţile urbei au născocit această versiune pentru a ridica isteria antinaţională? E greu de spus. Putem doar să afirmăm că comitetul executiv orăşenesc se manifestă astăzi ca un organ instigator. Cine dacă nu conducerea oraşului e vinovată de faptul că un grup de tineri a barat calea ferată în preajma cetăţii Tighina? Trenurile nu circulă în nici o direcţie. Am văzut o familie (soţul, soţia şi trei copii mici) care a fost nevoită să plece cu autobuzul la Chişinău ca să nimerească la trenul «Bucureşti-Moscova», ce urma să treacă prin Tighina. Familia ţinea calea spre Ucraina, îşi procurase din timp bilete, dar trenul şi-a schimbat cursa, fiindcă nişte extremişti au decis să bareze calea ferată. Anarhie mai mare nici nu-ţi poţi imagina.

Spre zi oamenii se mai liniştiseră, dar provocarea cu sirenele a lăsat o impresie grea. În inimile cetăţenilor s-a cuibărit frica, neîncrederea în ziua de mîine.

Între timp birocraţia nu se pierde. Foarte repede şi-a găsit de lucru P. M. Ţimai, fost prim-secretar al comitetului orăşenesc de partid. El a devenit şef-adjunct cu probleme de producţie la trustul de construcţii. Foştii funcţionari de partid se aranjează bine la Tighina. Viaţa este anevoioasă numai pentru oamenii simpli, care au devenit într-un fel ostatici ai separatiştilor.

(Sfîrşit).

liului Naţionalităţilor S.S. al U.R.S.S. activitatea liderilor separatismului este calificată ca negativă. Noi salutăm proclamarea independenţei Ucrainei, însă deocamdată nu există mecanismul realizării declaraţiei — înseamnă că nu există nici temeiuri conflictuale.

— Preşedintele M. Snegur a adresat un protest ministrului apărării al U.R.S.S. împotriva amestecului militarilor în relaţiile dintre Chişinău şi Tiraspol. Ca răspuns la adresarea dată, comandantul armatei a 19-ea de gardă generalleitenantul de gardă G. Iakovlev a declarat: informaţia M.A.I. al Moldovei este greşită, armata nu-i antrenată în conflict. Ce credeţi cu această ocazie?

— Şi conducerea Moldovei, şi ministerul nostru au o mulţime de întrebări faţă de militari. Cine a ordonat în octombrie-noiembrie anul trecut trimiterea la Comrat a subunităţilor diviziei din Bolgrad, cine a trimis cercetaşi militari armatei din Tiraspol? Ştie oare departamentul militar despre participarea ofiţerilor şi praporşcicilor unităţilor dislocate în Tiraspol la înfăptuirea alegerilor în «R.S.S.M.N.», despre conflictele lor cu O.S.T.K., declaraţiile despre acordul de a îndrepta trupele asupra Chişinăului, despre propaganda antimoldovenească, discreditarea conducerii republicii, înfăptuite cu participarea comandamentului districtului şi secţiilor politice în unităţile militare?

— Deputatul poporului al U.R.S.S. I. Morozov a contribuit, după cum se ştie, activ la formarea «R.S.S.M.N.», desfăşurînd «munca» în rîndul alegătorilor a adresat de asemenea o interpelare la M.A.I. al U.R.S.S. în vederea destituirii din funcţie a ministrului afacerilor interne al Moldovei, lipsirii de gradul militar, iar apoi a răspîndit în presă zvonuri precum că Dvs. vi s-a intentat un proces penal. Toate acestea s-au făcut cu consimţămîntul şefilor militari?

— Morozov trişa, nici un fel de învinuiri organele de anchetă nu mi-au adus. Cui îi conveneau atare însinuări, e lesne de priceput. Spre dezolarea clevetitorilor acţiunea penală în legătură cu evenimentele de la Dubăsari a fost sistată.

— Ce rol a jucat armata în Transnistria în zilele puciului?

— Conform datelor noastre, comandamentul armatei din Tiraspol asigura separatiştii cu legătură guvernamentală directă pentru coordonarea acţiunilor cu Centrul şi alte regiuni, a pus la dispoziţie la 23 august tehnică militară pentru transportarea blocurilor din beton armat şi construirea «baricadelor». După puci generalul de armată Moiseev a ordonat întoarcerea unităţilor militare în locurile de dislocare permanentă, însă comandamentul districtului militar Odesa n-a executat acest ordin. După unele date furnizate de cetăţeni, la 22 august de-asupra Tiraspolului şi Dubăsarilor au zburat elicoptere militare. Paza lui Smirnov, Rîleakov, Marakuţa o efectua în acele zile un grup de militari înarmaţi. Toate astea constituie numai partea vizibilă a icebergului.

— Apelînd la canalele mijloacelor de informare în masă, Dvs. aţi avertizat în repetate rînduri despre pericolul militarizării Transnistriei. Poate oare «arma» atîrnată în cui de creatorii «R.S.S.M.N.» să împuşte zilele acestea?

— Anul trecut noi am confiscat de la cetăţeni 497 unităţi de arme de foc. Vă închipuiţi cîte au mai rămas nedepistate? Posesorii acestor «jucării» periculoase prezintă o forţă organizată nu numai în Transnistria. În conformitate cu dispoziţia vicepreşedintelui comitetului executiv Tiraspol, V. Bogdanov, de la 11.03.91, pe lîngă comitetul executiv a fost creat un detaşament de 200 de persoane «pentru necesităţile apărării civile». Asemenea detaşamente există şi la Dubăsari, Rîbniţa, Bender. Membrii lor poartă uniforme militare de camuflaj, sînt echipaţi cu staţii radio de model militar şi cu muniţii din dotarea Armatei Sovietice. De la combatanţii aşa-numitelor detaşamente pentru sprijinul miliţiei din Dubăsari au fost confiscate în primăvara trecută 64 grenade de luptă «F-1» şi 44 calupuri de trotil. În urma unor atare jocuri cu focul deja a murit un om în mîinile căruia au nimerit întîmplător grenadele «combatanţilor». Ce va urma? Susţinerea morală şi materială din partea armatei inspiră «combatanţilor» (înarmaţi cu automate «Kalaşnikov») impertinenţă, simţul impunităţii. La Dubăsari ei au oprit un autobuz care transporta cetăţeni din Camenca la Marea Adunare Naţională, au batjocorit şi au rupt Tricolorul, au snopit oamenii. La Tiraspol şi Bender se instituie o atmosferă de psihoză, oamenii sînt ţinuţi într-un vacuum informaţional, sînt trataţi cu semiadevăruri şi minciuni sfruntate.

Joc cu focul la Tiraspol

— Există oare speranţa în lichidarea confruntării pe cale paşnică?

— Spre aceasta năzuieşte Preşedintele Republicii, Preşedintele Parlamentului, conducerea Republicii, aceasta e în interesul cetăţenilor de pe ambele părţi ale Nistrului. În ceea ce priveşte poliţia — noi nu intenţionăm (subliniez aceasta) să apelăm la forţă împotriva cetăţenilor paşnici. Tragem nădejde în tranşarea pe cale «diplomatică» a conflictului. Ce-i drept, una din părţi deocamdată nu arată că e gata de a proceda la tratative. La 25 august într-un buncăr al A.P. «Tocilitmaş» «Kirov» a avut loc în taină şedinţa aşa-numitului «Prezidiu al S.S. al R.S.S.M.N.», care a proclamat independenţa structurii ilegale. Farsa a fost prezentată ca hotărîre a «sesiunii S.S. al R.S.S.M.N.» şi «manifestare a voinţei poporului». Pierzînd susţinerea lui Lukianov, Bloihin, a grupului «Soiuz», conducerea agonizîndă a «noii republici» a devenit şi mai agresivă: este blocată calea ferată, se fac auzite ameninţări de a întrerupe alimentarea Chişinăului şi republicii cu energie electrică. Nu le pasă «napoleonilor» tiraspoleni de oamenii simpli — oprească-se funcţionarea fabricilor de pîine, stîngă-se lumina în sălile de operaţie, închidă-se grădiniţele de copii. Repete-se tragedia de la Dubăsari — aici iarăşi sînt gata să păşească peste cadavre...

Noi chemăm cetăţenii Transnistriei să nu cadă în păianjenul provocărilor celor cărora le este indiferent preţul puterii, care de dragul ei i-au slujit pe unii, acuma sînt gata să-i slujească pe alţii. Chemăm oamenii să asculte glasul raţiunii, să se gîndească la viitor.

— Care sînt prognozele Dvs.?

— Cel mai întuneric e înainte de răsărit. «Republica smirnovistă» e în impas, liderii ei sînt gata să comită orice crimă, dar scîrşitul lor e aproape.

Interlocutor: E. ZAMURA.

ARHIVA DE SECURITATE ZONA DE SECURITATE

ECOURI ALE SĂRBĂTORII «LIMBA NOASTRĂ»